

Zondagavondzang 17 februari 2019 – Dominicuskerk Utrecht

Lezing: Jeremia 17,5-13

Bij de roeping van Jeremia tot profeet zoals de Bijbel die vertelt, zegt God: 'Voordat Ik jou in de moederschoot vormde, koos Ik je uit; als profeet voor de volken heb Ik jou aangewezen.' Jeremia schrikt ervoor terug, maar God neemt daar geen genoegen mee: 'Zeg niet: "Ik ben veel te jong!" Ga naar iedereen tot wie Ik jou zend en alles wat Ik je opdraag, moet je hun zeggen. God stelde Jeremia aan zo wordt het geformuleerd, 'over volken en over koninkrijken, om ze uit te rukken en af te breken, om ze te vernielen en te verwoesten, om ze op te bouwen en te planten' (Jer. 1,4-10).

Jeremia wist dus waar hij het over had en het is geen goedkoop en gemakzuchtig advies als hij stelt dat op mensen vertrouwen tot ondergang voert, maar op God vertrouwen zegen betekent. Op God vertrouwen is doen wat je niet durft, zeggen wat je helemaal niet waar kunt maken, oordelen vellen die je niet toekomen. Het is geloven wat niemand lijkt te geloven en *laten zien* dat je gelooft wat niemand lijkt te geloven. Geloven wat iedereen lijkt te geloven is een stuk eenvoudiger. Dat geeft je het gevoel met iedereen verbonden te zijn terwijl geloven wat niemand lijkt te geloven, je isoleert. Bovendien is geloven wat iedereen lijkt te geloven, vaak ook prettig om te geloven, het stelt gerust. Geloven wat iedereen gelooft, geeft kortom het hart het thuisgevoel waar het zo naar hunkert. Daarom, zegt Jeremia, en het staat haaks op wat in de huidige tijd als verstandig geldt: laat je niet door je hart in de luren leggen, niet bedriegen door je gevoel. Dat gevoel is onbetrouwbaar.

Misschien hebben de generaties vóór ons het een beetje overdreven, voor huidige generaties is het een moeizame, maar essentiële ontdekking om te weten dat wat niet onmiddellijk goed *voelt*, wel degelijk goed kan *zijn*. God is groter dan ons hart en we hoeven ons dus niet laten verleiden te doen wat we denken te kunnen doen, in te zetten op wat we voor elkaar weten te krijgen. Het gaat niet om wat wij in en uit onszelf zijn, het komt er op aan dat we aansluiting hebben en weten te houden op het levende water, dat we wortels hebben die diep genoeg gaan zodat ze Gods dragende levenskracht bereiken die in het verborgene alles voedt en drenkt. Vertrouwen op God is vertrouwen op dat verborgen water.

Jeremia gebruikt er nog in een ander beeld voor. Wie zich op eigen kracht, door middel van gewiektheid en geslepenheid en in deze zin dus tegen Gods orde rijkdom en macht weet toe te eigenen, die is als een patrijs, die eieren uitbroedt die zij niet zelf heeft gelegd. Zeker, dat wil zeggen dat het oneerlijk is, een vorm van stelen, maar het wil ook zeggen dat het uiteindelijk tevergeefs zal blijken. Want de patrijs kan de eieren wel uitbroeden in de overtuiging dat zij nu van haar zijn, en iedereen kan dat met haar geloven, maar de kuikens die eruit komen, zullen toch geen patrijzenkuikens blijken te zijn. Zij zullen hun herkomst verdragen en uilskuikens zijn als de eieren door een uil gelegd zijn en zwaluwenkuikens als ze door zwaluwen zijn gelegd. Het is een opmerkelijke troost: zelfs de gewieksten en geslepenen leven van wat God aan goedheid geeft en dat wordt uiteindelijk zichtbaar. Gods goedheid komt aan het licht, hoe dan ook. Zij die zich van U afkeren, zijn ten dode opgeschreven, zegt de profeet, want ze hebben de bron van levend water verlaten. Maar als ze wel leven, leven zij van die bron die een bron van vrijgevigheid is, van betrokkenheid, van geraaktheid en dat wordt vroeg of laat zichtbaar.

Het evangelie dat vandaag bij de lezing van Jeremia hoort, is het evangelie van de zaligsprekingen volgens Lucas: 'Gelukkig de armen, voor jullie is het koninkrijk van God. Gelukkig die nu honger hebben, jullie krijgen volop te eten. Gelukkig die nu huilen, jullie zullen lachen. Maar wee jullie, rijken, je hebt je troost al binnen'. En vooral: 'Wee als alle mensen lovend over je spreken. Hetzelfde deden hun voorvaders immers met de valse

profeten' (Lc. 6,21.25-26). Degenen die weggedrukt worden door wat er gebeurt en hoe de zaken geregeld zijn, die marginaal zijn en onmachtig, die maken duidelijk dat wij niet van deze regelingen leven, maar van God die ons soms mede dankzij, maar vaker ondanks die regelingen in leven houdt. Juist wie ook naar haar eigen gevoel moeilijke en pijnlijke dingen moet zeggen en doen, die is de stem van Gods koppig volhoudende liefde. Het ware wonder is dat deze stem ondanks alles maar niet verstomt, maar om ons heen en in onszelf blijft opklinken. Dat is pijnlijk, maar in die pijnlijkeheid verbergt zich ons geluk.

Erik Borgman, lekenDominicaan